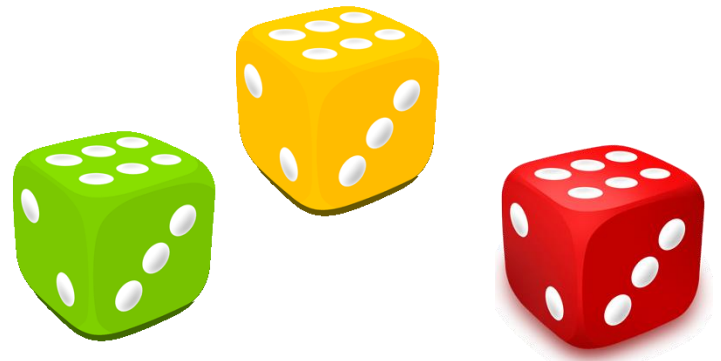

SOCIO – KOGNITIVNA PERSPEKTIVA

Zašto ljudi ustraju u kockanju?

Socio-kognitivna perspektiva i kockanje

- u preko 70% slučajeva kockari koriste iskrivljen (distorzirani) način razmišljanja (Raboushkin i sur., 2001)
- set vjerovanja koja podržavaju i održavaju kockanje usprkos gubicima

Kognitivne distorzije u kockanju

- mnogi kockari IMAJU ili RAZVIJU vjerovanje da će biti uspješni u kockanju
- čvrsto vjeruju u to bez obzira na to koliko malo dokaza imaju za svoju uspješnost, odnosno bez obzira na to koliko imaju dokaza suprotnih tome
- zašto dolazi do ovog?

Priistranosti u zaključivanju

Iluzije kontrole

Netočnog poimanja slučaja

Priistranosti u zaključivanju

Kodiranje novčanog gubitka i dobitka

- uloženi 100kn + dobiveni 100kn = 0 kn dobitka/gubitka
 - kockar će reći da je taj dan osvojio 100 kn
- mojih 100kn + dobiveni 1000kn i na kraju dana odlazim sa 100kn = gubitak od 900 kn
 - kockar će reći ništa nisam zaradio (znači ništa nisam niti izgubio)
 - razmišlja po principu: kockam s „njihovim“ novcem – onim što sam dobio, pa taj dio ne pripisujem vlastitom gubitku

Priistranosti u zaključivanju

Selektivno pamćenje

- daljnji problem za održavanje kockanja jer se zbog selektivnog pamćenja lakše dosjećamo dobitaka, a teže gubitaka
 - iako su više puta izgubili nego dobili kockari se će točno znati kada, gdje, u kojoj igri i koliko novaca su dobili, dok se ovih informacija neće moći dosjetiti za gubitke

Priistranosti u zaključivanju

Nerealistični optimizam

- većina ljudi vjeruje kako je vjerojatnost da se njima dogode pozitivni događaji u životu veća od vjerojatnosti da se isto dogodi drugima (obrnuto vrijedi za negativne događaje)
- u slučaju kockanja to znači:
 - “Ja imam više sreće od drugih ljudi”
 - “Vrlo je vjerojatno da ću ja dobiti na lotu.”

Priistranosti u zaključivanju

Priistranost u vlastitu korist

- pozitivni događaji - sposobni smo, pametni, imamo pozitivne osobine ličnosti
- negativni događaji - slučaj, loša sreća, okolinski faktori koji nisu pod našom kontrolom
- mehanizam koji služi očuvanju samopoštovanja i pozitivne slike o sebi
- manjak povezan s depresijom

Pristranosti u zaključivanju

Pristranost u vlastitu korist u kockanju

■ DOBITAK

- “Baš sam dobar u ovom.”
- “Smislio/la sam izvrstan sistem igre.”
- “Očito znam bolje od drugih igrača.”
- “Imam izvrsnu intuiciju.”
- “Ja uvijek imam više sreće od drugih.”

■ GUBITAK

- “Nije bio moj dan.”
- “Više sreće drugi put.”
- “S ovom mašinom sigurno ništa ne valja.”
- “Izgubio sam. Ma vrlo važno.”

Iluzija kontrole

- ljudima je važno da imaju osjećaj kontrole
- pripisivanje pozitivnih događaja našim sposobnostima i trudu jedan je od primjera adaptivnog rezoniranja koje povećava naš osjećaj kontrole
- međutim, životne situacije se razlikuju s obzirom na stupanj u kojem ih možemo kontrolirati

Iluzija kontrole

- iluzorno u situacijama koje su određene slučajem - smatramo kako imamo kontrolu nad situacijom i kako možemo utjecati na ishod igre
- “Više znanja i vještina pomaže u kockanju.”
- “Mogu predvidjeti ishod.”
- “Važno je da sam odaberem srećku/listić.”
- “Intuicija mi govori da se kladim na taj ishod, pa ću staviti puno novca”
- “Mašina me voli.”
- “Imam svoje sretne brojeve/sistem.”
- “Bit će dobro ako nosim svoju sretnu majcu.”
- “Vjerojatnije je da ću dobiti ako puhnem u kockice prije nego ih bacim.”

Netočno poimanje slučaja i vjerojatnosti

- kockarska pogreška – nakon serije gubitaka mora doći dobitak (i obratno)
 - u slučaju da deset puta bacimo novčić u zrak i on svaki puta padne na glavu, većina ljudi će reći da je vjerojatnost da će sljedeći puta novčić pasti na stranu pisma ipak veća od 50%
- ako se nešto događa po slučaju to znači da su pojedini rezultati neovisni jedan od drugoga
- u slučaju kockarske pogreške pripisujemo uzročnost potpuno nepovezanim događajima

Netočno poimanje slučaja i vjerojatnosti

- nakon serije gubitaka:
 - “Vrijeme je da dobijem”
 - “Vrijeme je da mašina isplati”
- kockarska pogreška obrnuta - trenutajući slučajni događaj objašnjava prošli slučajni događaj:
 - “Ja nisam dobio sada jer je netko dobio prije mene”
 - opet se traži objašnjenje zašto nisam dobio, a nema smisla ničemu pripisivati jer se radi o slučajnim događajima
- nakon serije dobitaka:
 - “Dobro mi ide, zarađujem, pa ću uložiti još više novca.”

O KOJOJ VRSTI MIŠLJENJA SE RADI?

Automatsko vs. kontrolirano mišljenje

- većina ovih procesa događa se nesvjesno i automatski, AI...
- ako smo motivirani i ako imamo dovoljno kapaciteta (nismo preopterećeni ili umorni) možemo kontrolirano promisliti o zaključku koji smo donijeli i promijeniti ga ukoliko nam se učini potrebnim
- ljudi koji kockaju za svoju zabavu i koji ne razviju probleme s kockanjem uspiju prije prekinuti distorzirani način razmišljanja, jer su svjesniji toga da je takvo razmišljanje nerealno

➔ važnost spoznaja o načinima rasuđivanja za prevenciju i tretman problemskog kockanja

HVALA NA PAŽNJI!

